

1. ARCHITECTONISCHE EIGENAARDIGHEDEN.

Onder deze rubriek wordt u wegwijs gemaakt van de architectonische bijzonderheden die onze kerk biedt. Te beginnen aan de buitenzijde in het metselwerk zijn in de voorgevel en de transepten sterren aangebracht en wat voor sterren?

Het zal u vast eens opgevallen zijn dat er in de gevels van onze kerk (joden)sterren, zijn aangebracht. De naam Jodenster doet vooral denken aan de tijd van nazi-Duitsland toen de joden verplicht waren deze ster te dragen. De juiste naam is: Davidster.

De Davidster kwam in de oudheid al voor in de joodse wereld, ogenschijnlijk als decoratief motief. Volgens overleveringen stamt de ster uit de tijd van **David** en **Salomo** en zou eens de tempel in Jeruzalem hebben gesierd. In de oudheid en in de Middeleeuwen werd de ster in de joodse kunst toegepast. Zo draagt in Israël een synagoge een stenen gewelf uit de 4de eeuw voor Chr. het teken. Ook komt de term Davidster voor in het traditionele joodse gebedenboek de **Siddoer**, waaronder in het **Amida-gebed** dat rond het jaar 1000 na Chr. zijn vorm vond, waarin poëtisch verwezen wordt naar de Goddelijke bescherming van de Bijbelse koning David.

Het 'zegel van Salomo' op de stenen van de synagoge van Kafarnaüm 4de eeuw v. Chr. Een van de oudste Joodse zespuntige sterren.

De vijfpuntige ster (de pentagram) was bekend in de oudheid. Door een zesde punt er aan toe te voegen straalde deze ster meer harmonie uit. In feite is zij opgebouwd uit twee in elkaar geschoven driehoeken. Het getal 6 had met zijn bijzondere aandacht. De delers van het getal 6 zijn 1, 2 en 3 en of je die nu bij elkaar

optelt of vermenigvuldigt, de uitkomst is en blijft 6. Dit duidt op ordelijkheid, harmonie en perfectie. Honingraten, opgebouwd uit zeshoekige vlakken gelden sinds de oudheid als het voorbeeld waarin deze eigenschappen zichtbaar worden. Het getal 6 duidde op perfectie, dienstbaarheid, efficiëntie, harmonie, huwelijk en verantwoordelijkheid. Een veel gebruikt beeld om de perfectie uit te beelden is het Paradijs: God schiep de aarde, zon, maan, dieren en mens in zes dagen. Er zijn ook opvattingen, die in de Davidster de integratie zien van het hemelse element (punt omlaag) met het aardse (punt omhoog).

Archeologen vonden op bouwwerken uit de vierde eeuw voor Chr. zespuntige sterren als ornament. Een leuke joodse overlevering vertelt het volgende: David had zich meermalen afgevraagd, waarom spinnen bestonden. Wat was Gods bedoeling met dit insect? Op een keer zat Saul met zijn soldaten David op de hielen. David verkeerde in groot gevaar en vluchtte een grot binnen, hopen dat Saul en zijn soldaten hem niet zouden vinden. Snel stuurde God een grote spin naar de grot. De spin spon een reusachtig web voor de grot. De legende vertelt dat het web de vorm van een Davidster had, dat Saul bij het zien van dit web de grot voorbij snelde. In de Bijbel staat de verhandeling: De vlucht van David in Samuël 1 de verzen 19-24. Hoe het ook zij; vanaf 1354 na Chr. komt de Davidster in officiële papieren voor en wordt gebruikt als nationaal symbool in de vlag van Israël.

Alfred Tepe, de architect van onze kerk, was in zijn tijd als leidende architect met een duidelijk herkenbare architectuurrichting zeer bekwaam binnen de Nederlandse kerkarchitectuur. Zijn bouwstijl werd vaak gezien als inspiratiebron door collega architecten.

Om zich te onderscheiden was Tepe geïnteresseerd in mystiek en symbolische betekenissen. Geen wonder dat hij meerdere Davidsterren in de gevels van onze kerk heeft verwerkt.

Hans van Kampen,
Architectuurhistoricus